

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “ระยะเวลาในการถูกคุมขังของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาระยะเวลาเฉลี่ยในการถูกคุมขัง หลักการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี และผลกระทบของระยะเวลาในการถูกคุมขังของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทะเบียนประวัติผู้ต้องขังของนักโทษเด็ดขาดจำนวน 6,884 คนเพื่อหาระยะเวลาเฉลี่ยในการถูกคุมขังของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี และการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี จำนวน 367 คน เพื่อทราบผลกระทบระหว่างถูกคุมขังซึ่งเก็บข้อมูลจากเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีจำนวนผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีสูงสุดในพื้นที่แต่ละภาคจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ทัณฑสถานหญิงกลาง เรือนจำกลางเชียงราย เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี และเรือนจำกลางนครราชสีมา นอกจากนั้นได้ดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลในเชิงลึกกับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีเพื่อจัดทำเป็นกรณีศึกษา (Case Study) จำนวน 5 คน

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าระยะเวลาเฉลี่ยในการถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดี โดยภาพรวมทั้งหญิงและชายเท่ากับ 1 ปี 2 เดือน ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมเพศหญิงจะมีระยะเวลาที่ถูกคุมขังระหว่างพิจารณาคดียาวนานกว่าเพศชายในทุกคดีซึ่งน่าจะมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเพศหญิงมักปฏิเสธการกระทำผิดและต่อสู้คดี ในขณะที่เพศชายยอมรับสารภาพเพื่อไม่ให้เสียเวลาในการต่อสู้คดี นอกจากนั้น ยังพบว่า ผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมมีระยะเวลาเฉลี่ยยาวนานกว่าคดีอื่นๆ

สำหรับกลุ่มผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี จำนวน 367 คน ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของระยะเวลาในการถูกคุมขัง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 57.2% อายุต่ำกว่า 25 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา 48.5% สมรสแล้ว 51% อาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มีภาระหนี้สิน 70% มีภาระรับผิดชอบในครอบครัว 77.1% คดีอาชญากรรม 54.2% ต่อสู้คดีและหาทนายเอง 42.2% ไม่มีหลักทรัพย์ในการประกัน 39% ศาลไม่อนุญาตให้ประกัน 30.2% ระยะเวลาในการถูกคุมขังน้อยกว่า 1 ปี 55% ยอมรับว่ากระทำผิด 57.2% ปฏิเสธว่ากระทำผิด 42.8% ผลการศึกษากลุ่มประชากรเหล่านี้ ได้รับผลกระทบในการถูกคุมขังซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. **ผลกระทบต่อผู้ต้องขัง** ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่าผลกระทบด้านการควบคุมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) โดยเฉพาะการถูกควบคุมทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาและประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ผลกระทบด้านสภาพร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) ผลกระทบด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) ส่วนใหญ่จะวิตกกังวลเรื่องสภาพความเป็นอยู่

ของครอบครัวและการต่อสู้คดี ด้านสิทธิประโยชน์ได้รับผลกระทบน้อย เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่ได้รับสิทธิประโยชน์ในการร้องทุกข์ การพบทนาย การศึกษาและฝึกวิชาชีพ การแจ้งให้ทราบถึงระเบียบในเรือนจำ

2. ผลกระทบต่อครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังคงได้รับการ ยอมรับและให้กำลังใจจากครอบครัวในการต่อสู้คดีเป็นอย่างดี ได้รับการเยี่ยมจากญาติสม่ำเสมอ ด้านเศรษฐกิจ กระทบในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) โดยเฉพาะเรื่องครอบครัวต้องทำงานหนักมากขึ้นเมื่อผู้ต้องขังต้องเข้ามาอยู่ในเรือนจำ ทำให้ครอบครัวขาดรายได้และต้องหาเงินมาต่อสู้คดี ด้านการยอมรับจากสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) สังคมไม่ให้โอกาสคนที่เคยเข้ามาอยู่ในเรือนจำ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการหางานทำเป็นอย่างมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยภูมิหลัง และปัจจัยทางคดี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผลกระทบต่อตัวผู้ต้องขังและผลกระทบต่อครอบครัวผู้ต้องขัง

สำหรับสิ่งที่ต้องการให้เรือนจำปรับปรุงอันดับแรก คือ ด้านการรักษาพยาบาล 36.9% รองลงมา คือ ด้านอาหาร 31.6% ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 15.9% และในด้านอื่น ๆ 8.3% อาทิ เช่น ต้องการให้มีการเยี่ยมญาติใกล้ชิด การใช้เครื่องพันธนาการ

ผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยภูมิหลัง และปัจจัยทางคดี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับผลกระทบต่อตัวผู้ต้องขังและผลกระทบต่อครอบครัวผู้ต้องขัง

ข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัยในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี

1. ควรให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการประกันตัวให้มากขึ้น โดยกำหนดหลักทรัพย์ในการปล่อยตัวชั่วคราวไม่สูงเกินไป หรือเปลี่ยนจากการใช้การประกันตัวโดยใช้เงิน Money Bail มาเป็น Alternative Bail เช่น การยินยอมให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยใช้ตนเองเป็นประกันได้ โดยต้องมีหลักการตรวจสอบประวัติผู้ต้องหาว่ามีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างไร ภูมิหลังทางสังคมฐานะทางเศรษฐกิจ ประวัติการกระทำผิดในการพิจารณาประกันตัว เนื่องจากอิสรภาพเป็นสิ่งสำคัญทำให้ไม่ต้องได้รับผลร้ายก่อนการพิจารณาคดี

2. รัฐควรผลักดันให้มีมาตรการในการเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดออกจากระบบกระบวนการยุติธรรม (Diversion) เช่น การนำวิธีการชะลอการฟ้อง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การจำคุกวันหยุดสุดสัปดาห์มาใช้ ฯลฯ

3. จัดให้มีเรือนจำเอกชน ซึ่งคุมขังผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี เป็นการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐในการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการงานภาครัฐ

4. กรมราชทัณฑ์ควรมีการทดลองทำเรือนจำนร่องในการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีโดยเฉพาะขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและนำมาปรับปรุงแก้ไขนำไปสู่การปฏิบัติงานที่แยกกลุ่มผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีกับนักโทษเด็ดขาดให้อยู่ต่างสถานที่กัน

5. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรจัดหาทนายหรือผู้ให้ความรู้ด้านกฎหมายให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องคดีแก่ผู้ต้องขังระหว่าง เช่น การยื่นอุทธรณ์ การไม่ขออุทธรณ์ฎีกา ฯลฯ

6. ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีควรได้รับสิทธิในการเยี่ยมญาติใกล้ชิด เช่นเดียวกับนักโทษเด็ดขาด

7. การจัดชั้นผู้ต้องขังควรให้ประโยชน์แก่ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีที่มีความประพฤติดีขณะอยู่ในเรือนจำ โดยมีการนำข้อมูลความประพฤติไปประกอบการเลื่อนชั้นให้กับผู้ต้องขังได้ภายหลังเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว

8. ระบบการพิจารณาคดีในศาลของไทยควรวางกรอบเวลา โดยเฉพาะในคดีที่ผู้ต้องหาไม่ได้รับการประกันตัวให้วางกรอบเวลาไว้ในแต่ละศาลจะใช้ระยะเวลานานเท่าใด แต่ถ้าทำไม่ทันตามกรอบเวลา สามารถขอขยายเวลาได้เป็นช่วง ๆ

ABSTRACT

The objectives of the research on “Confinement Duration of Awaiting Trial Prisoner” were to study the average incarcerated period on confinement of awaiting trial prisoners, to study the principle about awaiting trial prisoners and to find the impacts from confinement of awaiting trial. It was survey research and the research method has been both in documentary and empirical research. For empirical study, we collected data about confinement of awaiting trial from 6,884 prisoners registration to be a sample group and among for them, 367 awaiting trial prisoners were used questionnaires. Collecting data has been carried out in 5 prisons where there are the highest number of awaiting trial prisoners as Bangkok Remand Prison, Women Correctional Institution, Chiangrai Central Prison, Suratthanee Central Prison and Nakornratchasima Central Prison. We have selected 5 cases for the qualitative study.

The results of study about the average incarcerated period on confinement of awaiting trial is 1 year and 2 months. In female's case, the total of average incarcerated period on confinement of awaiting trial have a long period more than the male's case in every cases. The reason of this result found that most of female's offenders always disavowed the criminal charge, In contrast, the most of male's offenders always plead guilty for the purpose of not wasting time in adjudication process. Therefore, drug cases have the highest average time for awaiting trial.

The sample group are 367 awaiting trial prisoners for study about the impacts from confinement of awaiting trial. The study found the most of sample groups 57.2% are male with age of lower than 25 years, 48.5% had primary educational background 48.5%, 51% of marital status. Also they used to work as labor and had income lower than 5,000 bath per month. Moreover 70% had debt, 77.1% of family's responsibility, 54.2% of drug case's offenders, 42.2% had advocacy to defend, 39% of inadequate for bail, 30.2% of bail reject from court, 55% leave in prison less than 1 year, 57.2% of plead guilty and 42.8% of disavow.

The impacts of awaiting trial prisoners consisted of 2 parts were as follow :

1. The impact of prisoners

The most of sample groups had agreement about the confinement's impact in high level ($\bar{X} = 3.46$), Especially, the waste time on confinement of awaiting trial made them didn't get education and can not work to earn money for their family. The physical's impact in middle level ($\bar{X} = 3.20$), The psychological's impact in high level ($\bar{X} = 3.58$) because the most of samples worried about their family and defend. The right's impact in low level because the most of samples had the rights in prison such as the right of prisoner complaint, accessibility to counsel, get education and vocational training.

2. The impact of prisoners's family

The most of sample groups had agreement about the family relationship's impact in middle level ($\bar{X} = 3.17$) because they had carefulness from their family and visiting for prisoners relatives. The family economic's impact in high level ($\bar{X} = 3.44$) Especially, their family must work hard for earn money and the social acceptance's impact in middle level ($\bar{X} = 3.25$) the most people not accepted prisoners and had problem about apply new jobs.

The priority of opinions about the needs to improve prisons of samples group were as follow : (1) Nursing 36.9% ; (2) Food 31.6% ; (3) Information 15.9 % ; (4) Others 8.3% ; for example, need to the right about close-visit, Instruments of Restraint

The results of hypothesis testing showed significant relations at the level of .05 between the Background factors and case factors to the prisoner's impacts and the family prisoner's impacts

Recommendation of researchers on this study were as follow :

1. Increasing the right to bail or change the bail system from money bail system to alternative bail system such as the suspects or accuses can bail by use themselves to bail ,however the criminal justice system must to investigate their social's background and recidivism registration.
2. Diversion ; for example, suspended in prosecution, mediation, restorative justice and weekend imprisonment.
3. To have private prison for control only the awaiting trial prisoners
4. To have pilot project about prison for control only the awaiting trial prisoners

5. To help the awaiting trial prisoners for the access to counsel advocacy
6. To give the right to contact visit for the awaiting trial prisoners like the convicted prisoners
7. To collect behavior of the awaiting trial prisoners for decision about class promotion when they are the convicted prisoners
8. To limit the adjudication's period for short determinate sentence